

УДК 378.37.01.004:[811.161.2+821.161.2]

СПЕЦИФІКА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Овдійчук Лілія, кандидат педагогічних наук, доцент, докторант кафедри української і зарубіжної літератури та методик викладання, ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

ORCID: 0000-0002-0268-5969

E-mail: lilia_regi@ukr.net

У статті теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено застосування цифрових технологій у процесі літературознавчої підготовки. Розкрито специфіку використання програм MOODLE, ZOOM, хмарних технологій під час вивчення літературознавчих дисциплін, зокрема, предмета «Дитяча література». Репрезентовано дистанційний курс, з'ясовано особливості викладання дисципліни з використанням програми ZOOM в умовах карантину, запровадженого у зв'язку з пандемією COVID-19. На основі анкетування студентів зроблено висновок про позитивні та негативні аспекти онлайн навчання та можливості його удосконалення.

Ключові слова. Майбутній вчитель української мови та літератури, літературознавчі дисципліни, дистанційний курс «Дитяча література», MOODLE, ZOOM, хмарні технології, комунікаційна складова дистанційного курсу «Коментар», діджиталізація.

SPECIFICS OF FUTURE UKRAINIAN LANGUAGE AND LITERATURE TEACHER'S LITERARY STUDY TRAINING IN CONDITIONS OF EDUCATION DIGITALIZATION

Ovdiichuk Lilia, PhD in Pedagogy, Associate Professor of Ukrainian and Foreign Literature and Methods Department, Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University.

ORCID: 0000-0002-0268-5969

E-mail: lilia_regi@ukr.net

Higher education is in a state of reformation at the content and activity levels, which has been reflected in renewal of educational programs, curricula, the introduction of individual learning directions and digitalization of learning, which has replaced informatization and computerization. Today, a common phenomenon in universities is the creation of a digital environment (e-courses, libraries, repositories), installation of MOODLE, ZOOM programs, development of these programs by teachers and students at the level of users and formation of all participants' information and communication competence.

The purpose of this study is theoretical justification and experimental verification of digital technologies applied in the process of literary study training of future teachers of Ukrainian Language and Literature. The methods of analysis and synthesis of scientific investigations of this problem, study and generalization of pedagogical experience in distance learning development questionnaires and data processing have been used. The study substantiates the specifics of the programs MOODLE, ZOOM, cloud technologies application during learning literary study disciplines. In particular, the subject "Children's Literature" was substantiated in relation to the study. The distance course and important

methodological aspects of its development are represented: the schedule of training, syllabus, methodical recommendations for its study. The article reveals an important communication component of the distance course "Commentary", which is on the page of each student assessment. The peculiarities of teaching the discipline in accordance with the ZOOM program in conditions of a quarantine imposed in connection with the pandemic caused by COVID-19 have been described. The article presents the results of distance learning the course "Children's Literature". The conclusion about the positive and negative aspects of online learning and opportunities for its improvement was made based on the students' questionnaire.

Keywords: Future teachers of Ukrainian Language and Literature, Literary Study disciplines, distance course "Children's Literature", MOODLE, ZOOM, cloud technologies, communication component of the distance course "Commentary", digitalization.

Зміни, які охопили людство на межі тисячоліть у зв'язку з глобалізацією, технологізацією, інтенсивним розвитком інформаційно-комунікаційних технологій, безпосередньо торкнулися усіх сфер суспільного життя, зокрема й освітнього простору. Адже цілком зрозуміло, що «розвиток системи освіти, її структура та компоненти повинні відповідати науковим, технологічним і соціальним цілям та напрямам розвитку як суспільства, так й інформатизації» [2, с.132]. Вища освіта перебуває у стані реформування на змістовому і діяльнісному рівнях, що відображається на оновленні освітніх програм, навчальних планів, на впровадженні індивідуальних траєкторій навчання та на цифровізації навчання, що прийшла на зміну інформатизації та комп'ютеризації. «"Цифровізація" України має забезпечувати кожному громадянину рівні можливості доступу до послуг, інформації та знань, що надаються на основі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ)», – таким є основний принцип, задекларований у Цифровій адженді України – 2020 [9].

Для забезпечення «електронного навчання і формування цифрової компетентності учасників освітнього процесу» Міністерство освіти і науки України видало наказ «Про затвердження Положення про Національну освітню електронну платформу» (2018) [7].

У такій ситуації заклади освіти, зокрема вищої професійної, активно освоюють новітні технології, використовують цивілізаційні винаходи сучасності для поліпшення якості підготовки фахівців. Нині поширеним явищем у вишах є створення цифрового середовища (електронні курси, бібліотеки, репозитарії), встановлення програм MOODLE, ZOOM; забезпечення освоєння цих програм викладачами і студентами на рівні користувачів, тобто формування інформаційно-комунікаційної компетентності всіх учасників навчального процесу. Адже фахівці, вчителі української мови та літератури, які завтра прийдуть до закладів середньої освіти і будуть навчати й виховувати молоде покоління, мають бути компетентними щодо застосування ІКТ у навчальному процесі, вільно володіти навичками роботи у різних програмах, створювати власний інноваційний цифровий продукт для учнів.

Нинішня ситуація, яка склалася в освіті на фоні пандемії, спричиненої коронавірусом COVID-19, засвідчила нагальну необхідність цифровізації. Адже, щоб забезпечити навчальний процес в умовах карантину, заклади усіх рівнів освіти не мають іншого вибору, ніж застосовувати дистанційну форму навчання, яка забезпечується різними інформаційно-комунікаційними програмами.

Процес діджиталізації в освіті досліджують українські та зарубіжні вчені з різних точок зору. Теоретичні і методичні основи, зокрема осмислення осново-

положних понять цифровізації, їх структури, специфіки репрезентовано у працях В. Бикова, Д. Белшоу (D. Belshaw), Д. Галкіна, Б. Гірша (B. Hirsch), Р. Гуревича, М. Жалдака, Л. Карташової, Г. Крибера і Р. Мартіна (G. Creeber & R. Martin), Л. Мановича (L. Manovich), М. Лещенка, П. Матюшка, О. Овчарука, Л. Петухова, В. Ребрини, О. Співаковського, О. Спіріна, Дж. Стоммела (J. Stommel), М. Шишкіна, А. Яцишина та ін.

Учені виокремлюють такі поняття, як «цифрове середовище», «цифрова компетентність», «цифрова грамотність», «цифрова культура», формулюючи дефініції, вивчають проблеми та можливості використання електронних сервісів для формування цифрової компетентності студентів, майбутніх фахівців у різних галузях.

Особливості застосування цифрових технологій у підготовці фахівців різних спеціальностей досліджують Я. Булахова, О. Бондаренко, В. Заболотний, О. Жерновникова, Г. Козлакова, Г. Корнюш, Ю. Лавриш, О. Міщенко, О. Охріменко, О. Пінчук, І. Ставицька, О. Толстенкова, О. Шестопап. Науковці доводять, що «ІКТ здійснюють активний вплив на процес навчання та виховання студентів, оскільки змінюють схему передавання знань і методи навчання. Разом з тим, упровадження ІКТ у систему освіти не тільки впливає на освітні технології, а й уводить до процесу освіти нові. Вони пов'язані із застосуванням комп'ютерів і телекомунікацій, спеціального устаткування, програмних та апаратних засобів, систем обробки інформації. Вони пов'язані також зі створенням нових засобів навчання і збереження знань, до яких належать електронні підручники та мультимедіа; електронні бібліотеки й архіви, глобальні та локальні освітні мережі; інформаційно-пошукові та інформаційно-довідкові системи» [8].

У мовно-літературній освіті майбутніх учителів української мови та літератури цифровізація відбувається швидкими темпами зі створенням електронних бібліотек, дистанційних курсів, інтерактивних навчально-методичних комплексів, підручників тощо.

Науковці (М. Бовтенко, О. Гарцов, Л. Златів, О. Семенов, Н. Сороко, Л. Струганець) розкривають основні поняття комп'ютерної лінгводидактики, її можливості і проблеми використання у викладанні мовознавчих дисциплін для студентів-філологів. Про досвід застосування ІКТ у фаховій підготовці майбутніх учителів української мови та літератури, зокрема про практичне використання засобів електронного навчання, науково-освітніх електронних бібліотек у процесі опанування філологічних курсів майбутніми вчителями-словесниками є окремі публікації (О. Кучерук, С. Караман, О. Караман, Н. Віннікова). Принагідно цього питання торкалися Л. Базиль, О. Куцевол, О. Семенов.

Проте окремих праць, у яких би було розкрито особливості літературознавчої підготовки в умовах цифровізації освіти, наразі немає.

Метою цього дослідження є теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка застосування цифрових технологій у процесі літературознавчої підготовки майбутніх учителів української мови та літератури, що забезпечується теоретико-літературними («Вступ до літературознавства», «Теорія літератури», «Основи віршознавства»), історико-літературними курсами («Історія української літератури», «Історія зарубіжної літератури», «Літературне краєзнавство»), а також дисциплінами «Фольклор» і «Дитяча література». Ці предмети є нормативними і базовими у професійній складовій навчального плану підготовки бакалаврів спеціальності

014 Середня освіта (Українська мова і література). До переліку курсів вільного вибору студента включено такі літературознавчі курси: «Теорія і практика аналізу художнього твору», «Індивідуальний стиль письменника: теорія і практика вивчення» (вибірка нормативних та вибіркових дисциплін зроблена з навчального плану Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука [Навчальний план, 2018]) [4].

В освітній професійній програмі спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), розробленої робочою групою фахівців Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука (й автором статті), стейкхолдерів, спеціалістів з інших ЗВО, визначено, що серед загальних компетентностей (ЗК-8), якими повинні оволодіти студенти, є така, що формує навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. До програмних результатів навчання (РН-5) відповідно належить такий: уміння «працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології» [6].

Для реалізації таких завдань запропоновано «інформаційне та навчально-методичне забезпечення: бібліотечні електронні ресурси, електронні наукові видання, електронні навчальні курси із можливістю дистанційного навчання та самостійної роботи, хмарні сервіси Microsoft» [6].

Таким чином сучасний викладач повинен стати для студентів орієнтиром в інформаційному просторі, особистістю, яка відповідає «духу епохи» і має бути компетентною в ІКТ, розумітися на процесах цифровізації й можливостях її застосування під час проведення занять зі студентами. «Відповідно, необхідні технології навчання, які у комплексі несли б у собі медійний, динамічний та емоційно насичений образ представника референтної групи, який презентує необхідну інформацію, гуманістичні цінності і творчий стиль мислення, а також образ самої інформації та, з іншого боку, можливість реального і самостійного її отримання і перетворення» [3, с. 12].

Інформаційно-комунікаційні технології є одним із найефективніших новітніх засобів роботи з інформацією в усіх сферах суспільного життя, зокрема й в освітній галузі. Необхідність інтегрування ІКТ у процес вивчення загальних і фахових дисциплін очевидна з огляду на сучасні тенденції створення цифрового середовища в закладах вищої освіти. Застосування хмарних технологій, програм MOODLE, ZOOM створює нові можливості в навчальному процесі майбутніх учителів української мови та літератури та сприяє формуванню у них важливої загальної компетентності ЗК-5, «здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології» [6, с. 5].

У межах цього дослідження обґрунтовано специфіку використання цифрових технологій у процесі професійної підготовки майбутніх учителів української мови та літератури, зокрема під час вивчення курсу «Дитяча література» із використанням дистанційних технологій та викладання предмета за програмою ZOOM в умовах карантину.

Програму MOODLE у Міжнародному економіко-гуманітарному університеті імені академіка Степана Дем'янчука було застосовано у 2010 році для контролю якості знань: окрім традиційної форми (екзамен) було введено тестування з навчальних

предметів для підсумкового оцінювання навчальних досягнень студентів. Згодом дистанційні технології було запроваджено для студентів заочної, а в 2019 – денної форми навчання.

Таким чином здобувачі вищої освіти можуть вивчати дисципліни, використовуючи електронні курси. Зазвичай матеріалами цих курсів користуються студенти заочного відділення та студенти стаціонару, які з певних причин не відвідують занять (з причин хвороби тощо). У робочій навчальній програмі (силабусі) є таблиця «Студенту на замітку. Завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань», у якій уміщено зміст завдань для відпрацювання пропущених занять і не виконаних завдань, форми контролю, подано літературу та кількість балів, які можна набрати за тему.

Автором статті розроблено дистанційний курс «Дитяча література» і розміщено на сайті дистанційного навчання МЕГУ [5]. Вигляд головної сторінки відображено на скріншоті (рис. 1).

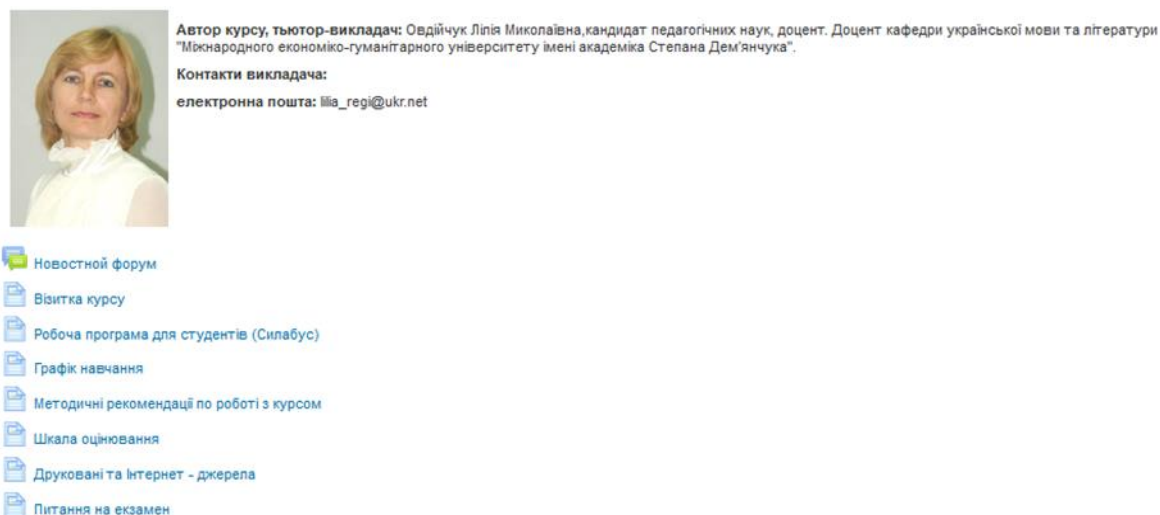

Рис. 1. Скріншот «Головна сторінка»

Важливим елементом дистанційного курсу є графік навчання. Пропонований для прикладу предмет «Дитяча література» (4 кредити, 28 год. – лекційні, 14 – практичні) [3] викладається для студентів першого курсу в другому семестрі. Відповідно його вивчення починається з лютого і триває до кінця травня. Чотирнадцять тем розподілено на десять тижнів дистанційного навчання: наявні лекції (використано матеріали авторського підручника «Дитяча література»), розробки практичних робіт, індивідуальні завдання та питання для самостійного опрацювання. Є методичні рекомендації щодо роботи з курсом. Користувачі обирають самостійно, які завдання будуть виконувати, і прикріплюють файли до відповідних позначок на сторінці «Графік навчання»: Практична робота № 7, Індивідуальна робота тощо. Фрагмент відображено на скріншоті (рис. 2).

The screenshot displays a learning schedule with the following sections:

- 18 April - 24 April**
 - Lекція № 11-12 Новизна тематики, жанрів та проблематика творів світової дитячої літератури ХХ століття.
 - Практична робота № 7
- 25 April - 1 May**
 - Lекція № 13-14 Проблеми та здобутки української дитячої літератури ХХ початку ХХІ століття
- 2 May - 8 May**
 - Індивідуальна робота
- 9 May - 15 May**
 - Контрольний тест

At the top, there is a search bar, a notification bell, a chat icon, and the name "Лілія Миколаївна Овдійчук". The word "НАВЧАННЯ" is visible on the left side.

Рис. 2. Скріншот «Графік навчання»

Оцінює роботу тьютор (викладач, який викладає цю дисципліну) за заздалегідь розробленими критеріями, і бали автоматично з'являються в електронному «Журналі оцінок». Студент може відстежувати оцінки й читати коментарі до завдань і відповідно на них реагувати. Викладач вміщує свої зауваження чи словесну позитивну оцінку в графі «Коментар» (Скріншот «Оцінювання» на рисунку 3).

The screenshot shows an evaluation interface with the following elements:

- Header: **Прийнято відповідей**
- Status: **Здано на оцінення** (highlighted in green)
- Section: **Оцінено**
- Text: Студент може редагувати свою роботу
- File: **Тема 7.docx** (12 June 2020, 12:56 PM)
- Section: **Коментарі (0)**
- Form:
- Buttons: [Зберегти коментар](#) | [Скасувати](#)
- Section: **Оцінка**
- Form:

Рис. 3. Скріншот «Оцінювання»

З досвіду можна констатувати, що коментувати доводиться завдання, текст яких скопійований з інтернету без будь-яких покликань чи творчого опрацювання. Тому розробник курсу повинен мати на увазі, що завдання треба формулювати якомога конкретніші, індивідуалізовані, творчі, дослідницькі, проблемні, які вимагають мисленневих операцій: аналізу, зіставлення, узагальнення і критичного мислення. Для прикладу, студентам було запропоновано прочитати книгу конкретного автора, наприклад, Галини Малик «Злочинці з паралельного світу», написати анотацію до твору для учнів відповідного віку з мотивацією прочитати її: клас, для якого рекомендуватиме, студент обирає сам, відповідно обґрунтувавши.

Коментарі є важливим чинником для оптимізації процесу навчання: емоційна позитивна або негативна оцінка є стимулом для студента, оскільки застосовується особистісно зорієнтований підхід. Часто коментарі стають орієнтиром для коригування і правильного виконання завдань, спрямовують хід думок, спонукають здобувачів вищої освіти до аналізу, критичного осмислення власних помилок. Наприклад, зміст завдання, яке виконувала студентка: «прочитати лекцію і скласти таблицю “Етапи становлення дитячої літератури в світі”». Коментар тьютора: «У таблицю, окрім прізвищ авторів, їхніх творів, назв країн необхідно включити ще один розділ: творчий метод і стиль», – дав можливість студентці доопрацювати завдання й отримати вищий бал. У коментарях подається зразок виконання за аналогією. Таке навчання відповідає принципам студентоцентрованого й одночасно спонукає викладача коригувати розроблені для студентів курси, удосконалити їх змістове наповнення, методичне та мультимедійне забезпечення. Цей зворотній зв'язок можна назвати взаємонавчанням. Адже дистанційні курси проходять своєрідну апробацію серед студентів, тому наприкінці семестру проводиться анкетування (анонімне) онлайн, розроблене центром забезпечення якості освіти університету. Здобувачі вищої освіти оцінюють роботу викладачів в очному і дистанційному форматі, висловлюють думки щодо розроблених дистанційних курсів, пропозиції щодо поліпшення навчального процесу. Дані анкетування аналізуються, узагальнюються й доводяться до відома викладачів. Результати анкетування виставляються на сайті вишу.

Ситуація, що нині склалася у світі у зв'язку з пандемією коронавірусу, внесла корективи і в освітній процес. Студенти стаціонару розпочали вивчення дисципліни «Дитяча література» ще до введення карантину, отримали у бібліотеці підручники, а завершували дистанційно під час лекційних та практичних занять, які було проведено з використанням програми ZOOM. Студенти заочного відділення були ознайомлені з основами курсу на попередній сесії (4 години лекційних та 2 години практичних) й отримали завдання прочитати тексти творів для дітей українських та зарубіжних авторів за списком.

З оголошенням карантину кожен студент (навіть який раніше не користувався дистанційною формою навчання) отримав логін і пароль для персонального доступу до дистанційних курсів. Студенти вивчали теоретичний матеріал, виконували індивідуальні завдання, завдання на практичні заняття й відправляли на перевірку викладачеві через програму MOODLE. Проте за наказом ректора навчання відновилося з початку травня онлайн. Для проведення занять у такому режимі у ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана

Дем'янчука» було встановлено програму ZOOM, проведено конференцію-інструктаж для викладачів (інструкція була доступна для студентів та викладачів за присиланням і розміщена на сайті університету). Викладачі та студенти отримали логін і пароль для спільного доступу й особисті логіни та паролі. Для зручності комунікації було використано мобільний додаток «Вайбер», де створено групи студентів різних курсів для повідомлень про розклад, паролі й логіни викладачів, які проводили заняття, і до яких мали приєднатися студенти у ZOOM. Розклад був сформований навчальною частиною, і кожен викладач планував заняття (конференцію) самостійно у GOOGLE-календарі.

Таким чином студенти отримали можливість комунікувати з викладачем, представляти виконані завдання, а викладачі – коригувати навчальний процес онлайн. Щодо літературознавчих дисциплін, зокрема й курсу «Дитяча література», одним із завдань є вивчення текстів напам'ять. Для перевірки виконання цього завдання було відведено кілька додаткових занять. До цього спонукала обмеженість конференції у часі, велика кількість учасників (курс слухали студенти денної та заочної разом) і текстів поезій, рекомендованих для вивчення.

За вимогами дистанційного вивчення курсів з «Дитячої літератури» передбачено підсумковий та атестаційний (екзамен) контроль у формі тестів. Зі ста розроблених викладачем тестів програма MOODLE обирає 40 для кожного учасника індивідуально, й оцінювання відбувається автоматично.

В електронному журналі фіксуються всі бали, які студент отримав за виконання практичних робіт, індивідуальних завдань, підсумкових та атестаційних тестів. Викладач оцінює роботу студента комплексно, враховуючи усі види виконаних робіт. Переважна більшість студентів засвоїла курс «Дитяча література» (74 %) на високому та достатньому рівні, 26 % – на середньому рівні.

Оскільки така форма навчання апробувалася вперше, то на основі аналізу анкетування [1], проведеного серед студентів 1 курсу стаціонару та заочної форми навчання, можна зробити висновок про позитивні та негативні аспекти дистанційного навчання та можливості його удосконалення. Безумовно, позитивним є те, що у вишах, де апробовано дистанційні технології, навчальний процес не зупинився, і студенти мали можливість завершити навчальний рік, а студенти четвертого курсу – бакалаврат. Зайнятість на карантині – теж важливий фактор для заповнення вимушеного дозвілля молоді. Студенти одностайно позитивно оцінили дистанційні технології навчання з огляду на форс-мажор, проте всі надають перевагу очному навчанню (навіть студенти заочного відділення, які двічі на рік з'являються в університет на сесію), частина висловилися за поєднання різних форм навчання: очної та дистанційної. На питання: «Чи користувалися програмою ZOOM раніше» першокурсники відповіли негативно, тому задоволені навичками, які отримали під час дистанційного навчання. Серед мінусів можна вказати на такі: не всі користувачі мали якісне підключення до інтернету, тому не могли повноцінно працювати в ZOOM та MOODLE, що позначалося на якості засвоєння знань та на виконанні завдань.

Таким чином, у процесі дистанційного вивчення дисциплін у студентів було сформовано певні програмні результати навчання з конкретних предметів. Окрім того, здобувачі вищої освіти мали можливість оволодівати новими ІК технологіями і

формувати інформаційно-комунікаційну компетентність. У сукупності все це сприяло формуванню загальних, фахових і предметних компетентностей, зокрема «здатність до пошуку інформації, її аналізу й критичного осмислення, здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології, здатність до самовдосконалення та саморозвитку, здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі креативності» [6, с. 5].

Отже, діджиталізація в освітньому просторі є показником адекватного реагування закладів вищої освіти на виклики часу, тому оволодіння ІКТ сьогодні з боку суб'єктів викладання та учіння є необхідністю. Важливим аспектом майбутніх досліджень та практичних розробок є проблема інтегрування інформаційно-комунікаційних технологій у традиційний навчальний процес ЗВО, які готують майбутніх учителів української мови та літератури, для забезпечення очної й дистанційної форм вивчення фахових дисциплін та для формування цифрової компетентності студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анкета для студентів з курсу «Дитяча література» URL: <https://drive.google.com/file/d/1kINxm6dzwEVIxdW7cYISiDLUyK-UBlaU/view?usp=sharing> (дата звернення: 18.10.2020).
2. Бахмат Н. В. Нові можливості для педагогів в умовах діджиталізації освіти. *Передові освітні практики: Україна, Європа, Світ*: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Передові освітні практики: Україна, Європа, Світ» (Київ, 16–17 листопада 2019 р.). К.: Педагогічна думка, 2019. С. 132–134.
3. Берулава Г. А., Берулава М. Н. Инновационная методологическая платформа высшего образования. *Вестник Университета Российской академии образования*. 2012. № 4. С. 8–36.
4. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти. Галузь знань: Освіта/Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова та література). Освітній рівень: Бакалавр. 2018. URL: <https://www.megu.edu.ua/uk/istoriko-filologichnij/kafedra-ukrainskoi-movi-ta-literaturi/> (дата звернення: 21.06.2020).
5. Овдійчук Л. М. Дитяча література. Дистанційний курс. 2019. URL: <http://edu.regi.rovno.ua/course/view.php?id=4973> (дата звернення: 21.06.2020).
6. Освітня професійна програма 014 Середня освіта (Українська мова та література). 2016. URL: <http://www.megu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/OPP-2016-2018-uml.pdf> (дата звернення: 21.06.2020).
7. Про затвердження Положення про Національну освітню електронну платформу: наказ № 523 від 22 травня 2018 р. / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE32154?an=103> (дата звернення: 16.06.2020).
8. Ставицька І. В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/pode/1103> (дата звернення: 21.06.2020).
9. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020). Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року. URL: <https://uccs.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> (дата звернення: 21.06.2020).

REFERENCES

1. Anketa dlia studentiv z kursu «Dytiacha literatura». URL: <https://drive.google.com/file/d/1kINxm6dzwEVIxdW7cYISiDLUyK-UBlaU/view?usp=sharing> [in Ukrainian].
2. Bakhmat, N. V. (2019). Novi mozhlyvosti dlia pedahohiv v umovakh didzhytalizatsii osvity. *Peredovi osvityni praktyky: Ukraina, Yevropa, Svit*: Abstracts of the International Scientific and Practical Conference. Kyiv: Pedahohichna dumka, 132–134 [in Ukrainian].
3. Berulava, G. A., Berulava, M. N. (2012). Innovacionnaja metodologicheskaja platforma vysshego obrazovanija. *Vestnik Universiteta Rossijskoj akademii obrazovanija*, 4, 8–36 [in Russian].
4. Navchalnyi plan pidhotovky zdobuvachiv vyshchoi osvity. (2018). Haluz znan: Osvita/Pedahohika

- Spetsialnist 014 Serednia osvita (Ukrainska mova ta literatura). Osvitnii riven: Bakalavr. URL: <https://www.megu.edu.ua/uk/istoriko-filologichnij/kafedra-ukrainskoi-movi-ta-literaturi> [in Ukrainian].
5. Ovdichuk, L. M. (2019). Dytiacha literatura. Dystantsiinyi kurs. URL: <http://edu.regi.rovno.ua/course/view.php?id=4973> [in Ukrainian].
 6. Osvitnia profesiina prohrama 014 Serednia osvita (Ukrainska mova ta literatura). (2016). URL: <http://www.megu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/OPP-2016-2018-uml.pdf> [in Ukrainian].
 7. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Natsionalnu osvitu elektronnu platformu: nakaz № 523 vid 22 travnia 2018 r. / Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE32154?an=103> [in Ukrainian].
 8. Stavyska, I. V. Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii v osviti. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1103> [in Ukrainian].
 9. Tsyfrova adzhenda Ukrainy – 2020 (“Tsyfrovyi poriadok dennyi” – 2020). Kontseptualni zasady (versiia 1.0). Pershocherhovi sfery, initsiatyvy, proekty “tsyfrovizatsii” Ukrainy do 2020 roku. URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> [in Ukrainian].